Dôvodová správa k návrhu rozpočtu Obce Brestovany 2027-2029

1. Východiská a právny rámec zostavenia rozpočtu (uplatnenie výnimky z dlhovej brzdy)

Návrh viacročného rozpočtu Obce Brestovany na roky 2027 – 2029 je zostavený v súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Z hľadiska pravidiel rozpočtovej zodpovednosti (ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti) sa návrh rozpočtu na rok 2027 predkladá **s využitím zákonnej výnimky zo sankčných mechanizmov dlhovej brzdy**, ktorú vláda SR aktivovala v septembri 2026 na obdobie 36 mesiacov (uznesenie vlády SR č. 407 z 23. septembra 2026) a v súlade s metodickým usmernením Ministerstva financií SR pre zostavovanie rozpočtov územnej samosprávy na roky 2027 – 2029.

Právne a finančné odôvodnenie postupu:

Rešpektovanie výnimky MF SR: Uplatnenie výnimky umožňuje obci zostaviť rozpočet na rok 2027 bez plošného zmrazovania výdavkov na úroveň predchádzajúceho roka a zapojiť vlastné mimorozpočtové zdroje (prostriedky rezervného fondu) na krytie kapitálových investícií a splátok istín úverov, bez toho, aby musela umelo obmedzovať zákonné samosprávne kompetencie a rozvojové projekty.

Právna istota štatutárneho orgánu a zastupiteľstva: Podľa odbornej právnej analýzy vypracovanej pre Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS) postup starostu a obecného zastupiteľstva pri schvaľovaní rozpočtu na roky 2026 a 2027 v súlade s metodikou Ministerstva financií SR nepredstavuje porušenie zákona ani nezakladá trestnoprávnu zodpovednosť. Rozpočet je zostavený hospodárne, transparentne a výlučne vo verejnom záujme obyvateľov obce.

Stabilizácia v ďalších rokoch: Vo výhľadových rokoch 2028 a 2029 je rozpočet obce navrhnutý ako vyrovnaný až prebytkový.

2. Celková bilancia návrhu rozpočtu na roky 2027 – 2029

Rozpočet obce je v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. vnútorne členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, pričom zahŕňa aj príjmy a výdavky rozpočtovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce (Základná škola s materskou školou).

Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve (podielová daň, pol. 111003): rozpočtovaný vo výške **1 025 591,00 €** v nadväznosti na daňové prognózy MF SR (v rokoch 2028 a 2029 sa predpokladá mierny rast na 1 030 000,00 € a 1 035 000,00 €).

Daň z nehnuteľností (pol. 121): rozpočtovaná v objeme **100 700,00 €**.

Dane za špecifické služby (135 381,73 €): najvýznamnejšou položkou je poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vo výške **105 000,00 €** (pokrýva podstatnú časť nákladov na odpadové hospodárstvo), nasleduje daň za jadrové zariadenia (**21 278,99 €**), úhrada za dobývací priestor (**5 852,74 €**), daň za ubytovanie (**1 500,00 €**), daň za psa (**1 350,00 €**) a užívanie verejného priestranstva (**400,00 €**).

Nedaňové príjmy (573 930,00 €):

Príjmy z prenájmu majetku (497 100,00 €): tvoria ich najmä príjmy z prenajatých bytov, budov a nebytových priestorov (**493 600,00 €**) a z prenajatých pozemkov (**3 500,00 €**). Tieto príjmy zabezpečujú samofinancovanie prevádzky a dlhovej služby obecného nájomného bytového fondu.

Administratívne a iné poplatky a platby (76 800,00 €): príjmy z nepriemyselného a náhodného predaja služieb (**73 200,00 €**) a správne/administratívne poplatky (**3 600,00 €**).

Úroky a iné nedaňové príjmy: **30,00 €**.

Tuzemské bežné granty a transfery (1 451 284,83 €):

Účelové transfery zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy a školstvo: **Základná škola (1 117 981,00 €)**, **Materská škola (227 900,00 €)**, **dotácia na stravovanie v ZŠ a MŠ (91 700,00 €)**, matrika (**5 051,70 €**), stavebný úrad (**4 600,00 €**), dobrovoľný hasičský zbor (**3 000,00 €**), register obyvateľov (**864,51 €**) a civilná ochrana (**187,62 €**).

B. Príjmy školy a príjmové finančné operácie

Príjmy školy (86 093,00 €): vlastné príjmy školy (62 693,00 €) a rozpočtové príjmy školy (23 400,00 €).

Kapitálové príjmy (0,00 €): V roku 2027 obec nerozpočtuje žiadne kapitálové dotácie ani príjmy z predaja majetku; prípadné schválené nenávratné finančné príspevky budú zapojené formou rozpočtového opatrenia až po podpise zmlúv.

Príjmové finančné operácie (199 000,00 €): Prevod prostriedkov z rezervného fondu obce na krytie kapitálových výdavkov.

4. Rozbor výdavkovej časti rozpočtu (programová štruktúra)

Bežný rozpočet obce na rok 2027 je zostavený ako **prebytkový,** čo dokazuje zdravú prevádzkovú kondíciu obce a schopnosť generovať vlastné zdroje na financovanie rozvoja a splácanie úverov.

5. Zdôvodnenie zapojenia rezervného fondu a udržateľnosť dlhovej služby

Dôvod využitia výnimky z dlhovej brzdy: Hoci bežný rozpočet obce generuje v roku 2027 prebytok, obec realizuje kapitálové investície v celkovom objeme **221 500,00 €** a uhrádza splátky istín existujúcich úverov (najmä úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania na nájomné bytové domy) a vratné zábezpeky v objeme **302 194,54 €**. Zapojením prostriedkov z rezervného

fondu vo výške **199 000,00 €** (čo umožňuje práve vládna výnimka z dlhovej brzdy) sú všetky výdavky plne finančne kryté a celkový rozpočet končí v prebytku **+71 725,73 €**.

1. **Bezpečnosť a klesajúca zadlženosť obce:**

Obec v rokoch 2027 – 2029 **neprijíma žiadne nové úvery**, pretože momentálne nemôže.

Prevažná časť úverového zaťaženia (262 830,54 € ročne na istine + 45 000,00 € na úrokoch) pripadá na úvery zo **Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB)** poskytnuté na výstavbu nájomných bytových domov, ktoré sú v plnom rozsahu kryté príjmami z nájomného a v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. sa nezapočítavajú do zákonom limitovaného celkového dlhu obce.

Bankové úvery na telocvičňu a jedáleň boli už v predchádzajúcich obdobiach splatené; ostáva len splácanie istiny úveru na kotly Hájska 3, 3A (14 364,00 € ročne).